

PROPISANI ZAHTJEVI UPRAVLJANJA

PODRUČJE: OKOLIŠ, KLIMATSKE PROMJENE, DOBRO POLJOPRIVREDNO STANJE OKOLIŠA

GLAVNO PITANJE: VODA

Tablica 1: Standardi 1. za nitrate

PROPIS EU	PROPIS RH	ZAHTJEVI
Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla – članak 4. i 5.	I. Akcijski program zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla (»Narodne novine« 15/13)	<p>Ovaj standard obveza je obveznicima ovoga Pravilnika čija se poljoprivredna gospodarstva nalaze na ranjivim područjima definiranim Odlukom o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj (»Narodne novine«, broj 130/12).</p> <p>Obveznik mora provoditi kemijsku analizu tla za svaku proizvodnu parcelu na poljoprivrednom gospodarstvu najmanje jednom u četiri godine.</p> <p>Kemijska analiza provodi se na sljedeće parametre:</p> <ul style="list-style-type: none"> – sadržaj ukupnog, nitratnog i amonijskog dušika (N), – sadržaj fosfora (P₂O₅), – sadržaj kalija (K₂O), – pH tla, – sadržaj humusa u tlu. <p>Rezultati kemijske analize čuvaju se na gospodarstvu najmanje četiri godine od dana provođenja analize.</p> <p>Obveznik mora voditi evidenciju korištenja gnojiva na svom gospodarstvu prema evidenciji propisanoj u Dodatku III. I. akcijskog programa zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla.</p> <p>Na poljoprivrednom gospodarstvu gnojivo se unosi u tlo na poplavljenim područjima po završetku razdoblja poplave.</p> <p>Na poljoprivrednom gospodarstvu u područjima zona sanitarne zaštite izvorišta vode za piće, primjena gnojiva s dušikom provodi se sukladno odredbama posebnog propisa kojim se određuju uvjeti za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta.</p> <p>Tijekom jedne kalendarske godine poljoprivredno gospodarstvo može gnojiti poljoprivredne površine stajskim gnojem do sljedećih graničnih vrijednosti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 210 kg/ha dušika (N), dozvoljena primjena u razdoblju od 1. srpnja 2013. do 1. srpnja 2017. godine, – 170 kg/ha dušika (N), dozvoljena primjena od 1. srpnja 2017. godine na dalje. <p>Od 15. studenoga do 15. veljače na poljoprivrednim površinama poljoprivrednog gospodarstva zabranjeno je gnojenje gnojnicom i gnojovkom.</p>

	<p>Od 1. svibnja do 1. rujna na poljoprivrednim površinama poljoprivrednog gospodarstva zabranjeno je gnojenje gnojnicom i gnojovkom raspodjelom po površini bez unošenja u tlo.</p> <p>Zabranjena je primjena gnojiva:</p> <ul style="list-style-type: none"> – na tlu zasićenom vodom, – na tlu prekrivenom snježnim prekrivačem, – na zamrznutom tlu, – na poplavljenom tlu, – na nepoljoprivrednim zemljištima, – na 20 m udaljenosti od vanjskog ruba korita jezera ili druge stajaće vode, – na 3 m udaljenosti od vanjskog ruba korita vodotoka širine korita 5 metara ili više, – na nagutim terenima uz vodotokove, s nagibom većim od 10% na udaljenosti manjoj od 10 m od vanjskog ruba korita vodotoka, – pomiješanog s otpadnim muljem, – podrijetlom s poljoprivrednih gospodarstava na kojima su utvrđene bolesti s uzročnicima otpornim na uvjete u gnojnoj jami. <p>Stajski gnoj se na poljoprivrednim površinama poljoprivrednog gospodarstva primjenjuje tako da ne prelazi najveće dozvoljene količine propisane tablicom 3. Dodatka I. I. akcijskog programa zaštite voda od onečišćenja uzrokovanog nitratima poljoprivrednog podrijetla.</p> <p>Na poljoprivrednim površinama poljoprivrednog gospodarstva može se primijeniti stajski gnoj u količinama većim od dozvoljenih, u slučajevima kada se kemijskom analizom stajskog gnoja dokaže da su dobivene vrijednosti manje od vrijednosti propisanih Programom. Poljoprivredno gospodarstvo mora predočiti dokument kojim dokazuje opravdanost primjene navedene iznimke.</p> <p>Stajski gnoj skladišti se na uređenim gnojištima: platoima za kruti stajski gnoj, gnojišnim jamama, lagunama, jamama za gnojnicu ili u drugim spremnicima.</p> <p>Spremnici moraju biti vodonepropusni, tako da ne dode do izlivanja, ispiranja ili otjecanja stajskog gnoja u okoliš, kao i onečišćenja podzemnih i površinskih voda. Tekući dio stajskog gnoja mora biti prikupljen u vodonepropusne gnojne jame iz kojih ne smije biti istjecanja u podzemne ili površinske vode. Gnojne jame nije potrebno izgraditi ukoliko se kroz sustav i tehnologiju uzgoja domaćih životinja ne stvara gnojnica.</p> <p>Spremnici moraju svojom veličinom zadovoljiti prikupljanje stajskog gnoja za šestomjesečno razdoblje. Veličina spremnika za stajski gnoj, ovisno o vrsti domaće životinje i obliku stajskog gnoja, propisana je u tablici 4. Dodatka I. Programa.</p> <p>Prijelazno razdoblje za izgradnju odgovarajućih spremnika je 4 godine od dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.</p> <p>Poljoprivredno gospodarstvo mora višak stajskog gnoja zbrinuti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – gnojidbom poljoprivrednih površina drugog vlasnika na temelju ugovora, – preradom stajskog gnoja u bioplin, kompost, supstrat i drugo na gospodarstvu ili na temelju višegodišnjeg ugovora, – zbrinjavanjem stajskog gnoja na druge načine. <p>Poljoprivredno gospodarstvo mora posjedovati pismene dokaze o zbrinjavanju viška stajskog gnoja. Zbrinjavanje viška stajskog gnoja provodi se u skladu s načelima dobre poljoprivredne prakse.</p>
--	---

GLAVNO PITANJE: BIORAZNOLIKOST

Tablica 2: Standardi 2. za očuvanje životinjskih vrsta i okoliša

PROPIS EU	PROPIS RH	ZAHTJEVI
<p>Direktiva Vijeća 2009/147/EZ od 30. studenog 2009. o očuvanju divljih ptica:</p> <ul style="list-style-type: none"> – članak 3. stavak 1. i – članak 3. stavak 2. podstavak 	<p>Zakon o zaštiti prirode (»Narodne novine« 80/13)</p>	<p>Korisnik ne smije smanjiti ili oštetiti stanište pojedine populacije zavičajne divlje ptičje vrste do te mjere da ta populacija postane ugrožena.</p>
<ul style="list-style-type: none"> – članak 4. stavak 1., 2. i 4. 	<p>Zakon o zaštiti prirode (»Narodne novine« 80/13) Uredba o ekološkoj mreži (»Narodne novine« 124/13) Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu (»Narodne novine« 146/2014)</p>	<p>Ukoliko planira provesti program ili zahvat na poljoprivrednom zemljištu, korisnik je dužan obratiti se tijelu nadležnom za provođenje postupka ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (OPEM), prema odredbama Zakona o zaštiti prirode, te postupiti sukladno pribavljenom Rješenju.</p>

Tablica 3: Standardi 3. za očuvanje prirodnih staništa i divlje flore i faune

PROPIS EU	PROPIS RH	ZAHTJEVI
Direktiva Vijeća 92/43/EEZ od 21. svibnja 1992. o zaštiti prirodnih staništa i divlje flore i faune, kako je zadnje izmijenjena i dopunjena Direktivom Vijeća 2013/17/EZ od 13. svibnja 2013. o prilagodbi određenih direktiva u području okoliša zbog pristupanja Republike Hrvatske članak 6 stavci 1. i 2.	Zakon o zaštiti prirode («Narodne novine» 80/13) Uredba o ekološkoj mreži («Narodne novine» 124/13) Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti za ekološku mrežu («Narodne novine» 146/2014)	Ukoliko planira provesti program ili zahvat na poljoprivrednom zemljištu, korisnik je dužan obratiti se tijelu nadležnom za provođenje postupka ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu (OPEM), prema odredbama Zakona o zaštiti prirode, te postupiti sukladno pribavljenom Rješenju.

PODRUČJE: JAVNO ZDRAVLJE, ZDRAVLJE ŽIVOTINJA I BILJAKA

GLAVNO PITANJE: SIGURNOST HRANE

Tablica 4: Standardi 4. za sigurnost hrane

PROPIS EU	PROPIS RH	ZAHTJEVI
Uredba (EZ) br. 178/2002 Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2002. o utvrđivanju općih načela i uvjeta zakona o hrani, osnivanju Europske agencije za sigurnost hrane te utvrđivanju postupaka u područjima sigurnosti hrane (SL L 31, 1. 2. 2002., str. 1.)	Zakon o hrani («Narodne novine» 81/13, 14/14)	Subjekti u poslovanju s hranom i hranom za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije unutar poslovanja kojim upravljaju moraju osigurati da hrana ili hrana za životinje ispunjava zahtjeve propisa o hrani koji su od važnosti za njihove aktivnosti te moraju provjeriti jesu li ti zahtjevi ispunjeni.
Članak 14.,	IV. OBVEZE SUBJEKATA U POSLOVANJU S HRANOM I HRANOM ZA ŽIVOTINJE Članak 30., (2) Subjekti u poslovanju s hranom obavezni su stavljati na tržište hranu koja je u smislu članka 14. Uredbe (EZ) br. 178/2002 i članka 10. ovoga Zakona sigurna za potrošača.	Subjekt u poslovanju s hranom (SPH) ne smije stavljati na tržište hranu koja nije sigurna te je primarno odgovoran za sigurnost hrane u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije koje su pod njegovom kontrolom. SPH mora osigurati da hrana udovoljava zahtjevima propisa o hrani, a to se prvenstveno odnosi na: – udovoljavanje zahtjevima higijene; – obvezu uspostave, provedbe i održavanja sustava i postupaka temeljenih na načelima HACCP sustava; – osiguravanje sljedivosti u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije hrane; – obavještanje nadležnog tijela ako smatra ili ima razloga vjerovati da hrana nije sigurna; – povlačenje ili opoziv hrane s tržišta ako smatra ili ima razloga vjerovati da hrana nije sigurna; – označavanje hrane odnosno informiranje potrošača u skladu s propisanim zahtjevima; – udovoljavanje standardima kvalitete hrane Pri utvrđivanju je li neka hrana nesigurna, u obzir se moraju uzeti: uobičajeni uvjeti upotrebe hrane, informacije koje su dane potrošaču, mogući trenutačni ili odgođeni učinci na zdravlje osoba, mogući kumulativni toksični učinci te posebna zdravstvena osjetljivost određenih kategorija potrošača.
Članak 17., Obveze 1. Subjekti u poslovanju s hranom i hranom za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije unutar poslovanja kojim upravljaju moraju osigurati da hrana ili hrana za životinje ispunjava zahtjeve propisa o hrani koji su od važnosti za njihove aktivnosti te moraju provjeriti jesu li ti zahtjevi ispunjeni.	Članak 30. (1) Subjekti u poslovanju s hranom i hranom za životinje dužni su uskladiti svoje poslovanje s ovim Zakonom, uredbama i odlukama iz članka 1. stavka 1. ovoga Zakona, propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, propisima Europske unije, nacionalnim zakonima i podzakonskim aktima kojima su uređena pojedina područja politike sigurnosti hrane iz članka 4. ovoga Zakona na prikladan način u odnosu na poslovanje s hranom i hranom za životinje koje obavljaju.	Subjekti u poslovanju s hranom i hranom za životinje (SPH) imaju primarnu odgovornost za sigurnost hrane. SPH u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije, koje su pod njihovom kontrolom, moraju osigurati da hrana ili hrana za životinje udovoljava zahtjevima propisa o hrani koji su od važnosti za njihovo poslovanje i moraju dokazati da je udovoljeno propisanim zahtjevima. SPH koji obavlja primarnu proizvodnju i s njom povezane djelatnosti koje su navedene u Prilogu I. Uredbe (EZ) br. 852/2004 mora se pridržavati općih pravila o higijeni koje su utvrđene u dijelu A Priloga I. te posebnih zahtjeva propisanih Uredbom (EZ) br. 853/2004. SPH koji obavlja bilo koju fazu proizvodnje, prerade i distribucije hrane nakon primarne proizvodnje mora se pridržavati općih zahtjeva higijene koji su propisani u Prilogu II. Uredbe (EZ) br. 852/2004, kao i svih posebnih zahtjeva propisanih Uredbom (EZ) br. 853/2004. Uredba (EZ) br. 852/2004 zahtjeva da svi SPH budu registrirani ili odobreni pri nadležnom tijelu. SPH moraju obavijestiti odgovarajuće nadležno tijelo o svakom objektu koji je pod njegovom kontrolom, a koji obavlja bilo koju fazu proizvodnje, prerade i distribucije hrane, kako bi se svaki takav objekt registrirao ili odobrio. SPH moraju osigurati da nadležno tijelo uvijek ima najnovije podatke o objektima, time što će ga, među ostalim, obavještatvi o svakoj značajnoj promjeni djelatnosti i svakom zatvaranju postojećeg objekta.

		SPH koji obavlja bilo koju fazu proizvodnje, prerade i distribucije hrane, nakon primarne proizvodnje i s njom povezanih djelatnosti, mora uspostaviti, provoditi i održavati sustav i postupke temeljene na HACCP (engl. Hazard Analysis and Critical Control Point, hrvatski – Analiza opasnosti i kritične kontrolne točke) načelima. SPH su obvezni pridržavati se odredbi Uredbe Komisije (EZ) br. 2073/2005 od 15. studenoga 2005. o mikrobiološkim kriterijima za hranu.
Članak 18. Sljedivost	Članak 30.	Subjekti u poslovanju s hranom i hranom za životinje su odgovorni za osiguranje sljedivosti hrane, hrane za životinje, životinja za proizvodnju hrane ili svake druge tvari koja je namijenjena ugradnji ili se može očekivati da će se ugraditi u hranu ili hranu za životinje u svim fazama proizvodnje, prerade i distribucije.
Članak 19.	Članak 30.	Ako subjekt u poslovanju s hranom i hranom za životinje smatra da hrana koju je uvezao, proizveo, preradio ili distribuirao ne udovoljava zahtjevima sigurnosti hrane, mora odmah pokrenuti postupak povlačenja te hrane s tržišta i o tome obavijestiti nadležno tijelo. Ako je hrana već stigla do potrošača, subjekt u poslovanju s hranom i hranom za životinje mora informirati potrošače o razlogu povlačenja hrane i, ako je potrebno, opozvati od potrošača proizvode kojima su već opskrbljeni. Subjekt u poslovanju s hranom i hranom za životinje mora surađivati s nadležnim tijelima u poduzimanju aktivnosti za smanjenje rizika koji potječe od hrane.

Tablica 5: Standardi 5. za korištenje određenih tvari hormonskog i tirostatskog djelovanja i beta-agonista

PROPIS EU	PROPIS RH	ZAHTEJEVI
Direktiva Vijeća 96/22/EZ od 29. 4. 1996. o zabrani primjene određenih tvari hormonskog ili tirostatskog učinka i beta-agonista na farmским životinjama i stavljanju izvan snage direktiva 81/602/EEZ, 88/146/EEZ i 88/299/EEZ (SL L 125, 23. 5. 1996., str. 3.)	Naredba o zabrani primjene određenih tvari hormonskog ili tirostatskog učinka i beta-agonista na farmским životinjama (Narodne novine br. 51/13)	Na farmским i akvatičnim životinjama zabranjena je primjena tvari hormonskog ili tirostatskog učinka te beta-agonista, osim u posebnim slučajevima terapijske i/ili zootehničke primjene. Neke od navedenih tvari su zabranjene ili zabranjene s izuzećem, a neke od njih su privremeno zabranjene.
Članak 3. točka (a), (b), (d) i (e)	Članak 4., točka 1., 2., 4. i 5.	ZABRANJENE tvari su: – tirostatske tvari; stilbeni, derivati stilbena, njihove soli i esteri; 17 β estradiol i njegovi esterima srodni derivati. – zabranjene tvari s izuzećem – su beta-agonisti – mogu se koristiti samo u posebnim slučajevima terapijske i/ili zootehničke primjene PRIVREMENO ZABRANJENE tvari su: – tvari koje imaju estrogeno, androgeno ili gestageno djelovanje (osim u posebnim slučajevima terapijske i/ili zootehničke primjene) Gore navedene tvari zabranjeno je ili privremeno zabranjeno držati na gospodarstvu farmских ili životinja akvakulture, osim u posebno određenim slučajevima. Zabranjeno je stavljati na tržište ili klati farmске životinje, stavljati na tržište meso od životinja te prerađivati meso za prehranu ljudi, ukoliko sadrže gore navedene tvari, osim ako se može dokazati da su te tvari bile korištene u terapijske svrhe.
Članak 4.	Članak 5.	Dozvoljena je primjena na farmским životinjama u TERAPIJSKE svrhe (testosteron, progesteron i njihovi derivati). Na farmским životinjama koje moraju biti vidljivo, odnosno posebno označene navedene proizvode primjenjuju samo veterinari u obliku injekcija ili kod terapije poremećaja jajnika u obliku vaginalnih spirala, ali ne i u obliku implantata. Evidenciju tretmana posebno označenih životinja mora voditi odgovorni veterinar. Evidencija mora biti dostupna na zahtjev nadležnog tijela, a mora sadržavati najmanje sljedeće podatke: – vrstu tretmana (terapijska ili zootehnička primjena), – vrstu odobrenog proizvoda, – datum tretmana, – podatke o identitetu tretiranih životinja. Dozvoljena je primjena u terapijske svrhe odobrenih veterinarsko-medicinskih proizvoda (VMP) koji sadrže: (a) alil-trenbolon, za peroralnu primjenu ili beta-agoniste za primjenu na kopitarima, pod uvjetom da se primjenjuju u skladu s uputama proizvođača; (b) beta-agoniste, u obliku injekcija za poticanje tokolize u krava za vrijeme teljenja . Navedene tvari u terapijske svrhe mora primjenjivati veterinar , a VMP-i iz točke (a) mogu se primijeniti na neposrednu odgovornost veterinara. Veterinar mora voditi evidenciju o primjeni proizvoda iz prethodnog stavka. Posjednicima životinja zabranjeno je držanje VMP koji sadrže beta-agoniste, a koji se mogu koristiti za poticanje tokolize. Zabranjena je terapijska primjena beta-agonista, u obliku injekcija za poticanje tokolize na životinjama koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (hrane) , uključujući i rasplodne životinje na kraju njihovoga reproduktivnog života .

Članak 5.	Članak 6.	<p>Dozvoljena je ZOOTEHNIČKA primjena na farmskim životinjama veterinarsko-medicinskih proizvoda (VMP) koji imaju estrogene, androgene ili gestagene učinak i koji su odobreni u skladu sa Zakonom o VMP. Navedene proizvode mora primjenjivati samo veterinar, na farmskim životinjama koje moraju biti vidljivo, odnosno posebno označene. Veterinar odgovoran za terapiju mora voditi propisanu evidenciju tretmana o njihovoj primjeni.</p> <p>Sinkronizaciju estrusa i pripremu davateljice i primateljice za implantaciju embrija mogu obavljati i druge osobe pod neposrednom odgovornošću veterinara.</p> <p>Odobreni VMP s androgenim učinkom mogu se primjenjivati u prva tri mjeseca života u svrhu promjene spola na životinjama iz akvakulture</p> <p>Za zootehničku primjenu veterinar mora propisati neponovljivi recept, u kojem točno navodi svrhu, način primjene i količinu proizvoda te vodi evidenciju o propisanim proizvodima. Neponovljivi recept mora se priložiti i čuvati u evidenciji o liječenju na farmi.</p> <p>Na životinjama koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje uključujući i rasplodne životinje koje se tove na kraju njihovog reproduktivnog života zabranjena je zootehnička primjena navedenih tvari hormonskog učinka.</p>
Članak 7.	Članak 8.	<p>Životinje za uzgoj i rasplodne životinje na kraju njihovog reproduktivnog života, koje su tijekom tog razdoblja bile podvrgnute liječenju mogu se stavljati u promet te označiti oznakom zdravstvene ispravnosti meso takvih životinja ukoliko je udovoljeno propisima za terapijsku i zoohigijensku primjenu te ukoliko je poštivan propisani period karencije naveden u odobrenju za stavljanje VMP u promet.</p> <p>Prije isteka razdoblja karencije dozvoljeno je stavljanje na tržište visoko vrijednih konja, a posebno trkaćih konja, konja za natjecanja, konja u cirkusu, konja namijenjenih za čistokrvni uzgoj ili za izložbe, uključujući registrirane kopitare, na kojima su primjenjivani VMP koji sadrže alil-trenbolon ili beta-agoniste u terapijsku svrhu, pod uvjetom da su:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ispunjeni propisani zahtjevi za primjenu VMP, – u certifikatu ili putovnici koja prati životinju navedeni datum i vrsta tretmana. <p>Meso ili proizvodi od životinja na kojima su primjenjivane tvari s estrogenim, androgenim ili gestagenim djelovanjem ili beta-agonisti ne smiju se stavljati na tržište za prehranu ljudi, osim ako primijenjeni VMP</p> <p>Meso ili proizvodi mogu se stavljati na tržište ukoliko potječu od životinja koje su tretirane hormonskim proizvodima i beta-agonistima čija je primjena dozvoljena kod farmskih životinja, te ako se dokaže da se prije klanja životinja pridržavalo propisanog razdoblja karencije. U tom slučaju to ne smiju biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – hormonski proizvodi koji djeluju kao depo-proizvodi, čije je razdoblje karencije dulje od 15 dana od prestanka primjene – proizvodi koji su bili dozvoljeni prije stupanja na snagu Uredbe (EZ) 726/2004, – proizvodi za koje nisu poznati uvjeti primjene, te za koje ne postoji analitička metoda utvrđivanja prisutnosti u količini većoj od dopuštene – VMP koji sadrže beta-agoniste čija je karencija dulja od 28 dana od dana posljednje primjene.

GLAVNO PITANJE: IDENTIFIKACIJA I REGISTRACIJA ŽIVOTINJA

Tablica 6: Standardi 6. za identifikaciju i registraciju svinja

PROPIS EU	PROPIS RH	ZAHTEJEVI
<p>Direktiva Vijeća Europe br. 71/2008 od 17. srpnja 2008. o identifikaciji i registraciji svinja (kodificirana verzija) Članak 3.</p>	<p>Pravilnik o obveznom označavanju i registraciji svinja (»Narodne novine« 51/2007, 50/08, 156/08, 148/09, 2/11) Članak 5.</p>	<p>Posjednik životinja dužan je osigurati da je gospodarstvo na kojem drži životinje upisano u Registar Farmi i da redovito dostavlja godišnju dojavu o brojnom stanju na gospodarstvu.</p>
Članak 4.	Članak 14.	<p>Posjednik svinja, mora voditi Registar svinja na gospodarstvu (RSG), u kojem sve promjene moraju biti upisane ažurno i kronološkim redom, najkasnije do trećeg dana od dana nastale promjene. Podaci iz RSG moraju bit dostupni najmanje 3 godine oda dana kad upisani. Posjednik je dužan osigurati da svinje kod premještanja prati propisno popunjen Putni list</p>
Članak 5.	Članak 9.	<p>Posjednik životinja dužan je osigurati da su sve svinje na gospodarstvu označene na propisan način:</p> <p>Ako se označavaju ušnom markicom u desnom uhu onda čim prije, a najkasnije prije napuštanja gospodarstva.</p> <p>Ako se svinje označavaju tetoviranjem u desnom uhu moraju se tako označiti najkasnije 15 dana od rođenja. Tetovir broj dodjeljuje HPA.</p>

Tablica 7: Standardi 7. za identifikaciju i registraciju goveda

PROPIS EU	PROPIS RH	ZAHTJEVI
UREDBA (EC) br. 1760/2000 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. srpnja 2000. o uvođenju sustava za identifikaciju i registraciju goveda te o označavanju govedeg mesa i proizvoda od govedeg mesa i razradi Uredbe br. 890/97 od 17. srpnja 1997.	Direktna primjena Uredbi EU Pravilnik o provođenju obveznog označavanja i registracije goveda (»Narodne novine« 108/13 – u tekstu Pravilnik)	
Članak 4.	Članak 7.	Posjednik goveda mora biti upisan u registar farmi. Posjednik je dužan osigurati da su sva goveda na gospodarstvu propisno označena. Govedo mora biti označeno najkasnije do 20. dana starosti odnosno prije otpreme s gospodarstva, ako se otprema prije 20. dana Goveda moraju biti označena ušnim markicama s jedinstvenim brojem koja se moraju staviti na oba uha. Obje ušne markice moraju imati isti JŽB koji omogućuje identifikaciju svake pojedine životinje i gospodarstva na kojem je rođena.
	Članak 10.	Ako se ušna markica izgubi, teže ošteti ili postane nečitljiva mora se zamijeniti zamjenskom ušnom markicom u roku od 28 dana od nastalog događaja. Posjednik mora najkasnije u roku od 4 dana naručiti zamjensku ušnu markicu kod ovlaštenog označavatelja.
	Članak 15.	Rok za dostavu i upis podataka u Jedinstveni registar goveda je 7 dana od dana nastale promjene. Posjednik je dužan u roku od četiri dana od dana nastale promjene podatke (migracije, uginuća, prisilna klanja) dostaviti ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji, koja je u dužna u roku 3 dana upisati podatke u bazu JRG.
	Članak 14.	Posjednik goveda može u JRG neposredno dostaviti podatke uključujući podatke o premještanju goveda (osim uginuća, klanja, prisilnog klanja, migracije na sabirnim centrima i sajmovima, uvoza i izvoza, unosa i iznosa) u roku 7 dana od nastale promjene uz uvjet da mu je dodijeljeno odobrenje za označavanje goveda na vlastitom gospodarstvu ili da ima veterinarsku službu.
	Članak 13.	Promjene nastale migracijom ili uginućem uvodi OVO u Putni list i JRG.
Članak 7.	Članak 16.	Za goveda koja ulaze u RH iz država članica EU zadržava se originalna markica i u roku 7 dana posjednik je dužan ishodovati putni list od OVO ili HPA, dok se putni list države porijekla vraća OVO, a goveda se upisuju se u JRG. Za goveda koja ulaze u RH iz trećih zemalja posjednik je dužan osigurati da se označe na određenoj gospodarstvu hrvatskim markicama najkasnije 20 dana nakon provođenja veterinarsko-zdravstvenih mjera. Goveda koja se kolju najkasnije 20 dana nakon ulaska u RH i provedenih veterinarsko-zdravstvenih pregleda ne preoznačavaju se RH markicama. Posjednik je dužan osigurati da putni list prati govedo pri svakom premještanju. Putni list se izdaje na temelju registracije goveda u JRG, a izdaju ga ovlaštene veterinarske organizacije i HPA u roku sedam dana od dana registracije goveda. Putni list može izdati ovlaštena veterinarska organizacija u roku sedam dana od dana registracije goveda ako je ista bila označavatelj goveda za koje posjednik traži putni list. Ako nadležna ovlaštena veterinarska organizacija iz bilo kojeg razloga nije u mogućnosti izdati Putni list u propisanom roku, dužna je o tome bez odgode izvijestiti posjednika koji će zatražiti izdavanje putnog lista u HPA. U slučaju da nadležna ovlaštena veterinarska organizacija nije u mogućnosti ispisati putni list u roku sedam dana, HPA će izdati putni list u roku sedam dana od dana registracije goveda u JRG. U slučaju goveda unesenih iz drugih država članica, Putni list, koji prati životinju posjednik je obavezan u roku od četiri dana od dana unosa predati ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji, koja podatke iz Putnog lista upisuje u JRG u skladu s člankom 15. stavkom 2. ovoga Pravilnika te posjedniku najkasnije u roku od sedam dana od dana upisa izdaje Putne listove ili postupa u skladu s člankom 4. ovoga Pravilnika. U slučaju goveda uvezenih iz trećih zemalja, Putni list izdaje ovlaštena veterinarska organizacija ili HPA odmah po registraciji goveda u JRG-u, najkasnije u roku sedam dana od datuma registracije, a nakon provedenog ponovnog označavanja i svakako prije raspuštanja karantene ako je ista propisana. Putni list posjednik mora čuvati na gospodarstvu na kojem se govedo nalazi. Duplikate putnih listova izdaje isključivo HPA o trošku posjednika koji je iste dužan zatražiti u roku od 7 dana od dana gubitka Putnog lista, a o izdanim duplikatima Putnih listova HPA vodi posebnu evidenciju. Svi posjednici goveda, osim prijevoznika, na gospodarstvu moraju voditi ažuran Registar goveda na gospodarstvu u pisanom ili elektroničkom obliku, koji se nabavlja od ovlaštene veterinarske organizacije odnosno HPA, putem zahtjeva.

Tablica 8: Standardi 8. za identifikaciju i registraciju koza i ovaca

PROPIS EU	PROPIS RH	ZAHTJEVI
<p>Uredba br. 21/2004 (EC) od 17. prosinca 2004. o sustavu za identifikaciju i registraciju ovaca i koza i o provedbi Uredbe (EC) br. 1782/2003 te Direktive 92/102 i 64/432</p> <p>Uredba br. 1560/2007 (EC) od 17. prosinca 2007. o provedbi Uredbe br. 21/2004 vezano na datum uvođenja elektronske identifikacije za ovce i koze</p>	<p>Pravilnik o provođenju obveznog označavanja i registracije ovaca i koza (»Narodne novine« 111/07, 154/08, 9/10, 110/10)</p>	
Članak 7. st. 1. i 2. Uredbe 21/2004	Članak 2.	Svaka ovca i koza u Republici Hrvatskoj mora biti označena i upisana u ROKG, a svako pre-mještanje ovaca i koza mora se evidentirati u JROK na način koji u svako doba omogućuje utvrđivanje identiteta životinje i gospodarstva na kojem je životinja rođena, kao i sve posjednike kod kojih, odnosno gospodarstva na kojem je životinja boravila.
Članak 4. Uredbe 21/2004 i Uredba 1560/2007	Članak 9.	Ovce i koze moraju se označiti u roku od 6 mjeseci od dana rođenja, a u svakom slučaju prije odlaska s gospodarstva na kojem su rođene.
	Članak 1.	Od 01.01.2011. sve životinje rođene nakon toga datuma označene su drugim sredstvom – elektronskim transponderom, osim ako s gospodarstva idu direktno na klanje i mlade su od 6 mjeseci.
	Članak 8.	Sve životinje na gospodarstvu moraju biti označene istovremeno sa dva sredstva za označavanje. Prvo sredstvo za označavanje mora biti ušna markica iz Priloga I. ovoga Pravilnika, koja se stavlja na desno uho. Drugo sredstvo za označavanje mora biti bolus elektronski transponder. Uzgojno valjane životinje dodatno se označavaju tetovirnim brojem, u lijevo uho, a njihovo označavanje provodi HPA.
Članak 5. Uredbe 21/2004	Članak 11.	Zamjensku markicu posjednik mora naručiti u roku od 4 dana od trenutka spoznaje ukoliko je originalna izgubljena, oštećena ili nečitljiva a životinja mora biti označena zamjenskom maricom u roku od 28 dana (HPA isporučuje istu u roku od 14 dana od dana narudžbe).
Članak 6. Uredbe 21/2004	Članak 20.	Svi posjednici životinja, osim prijevoznika, moraju ažurno i kronološkim redom voditi ROKG u pisanom ili elektronskom obliku, koji se nabavlja izravno od HPA odnosno od ovlaštene veterinarske organizacije, putem zahtjeva.
	Članak 15.	Sve životinje u prometu prati Putni list.
Članak 7. Uredbe 21/2004	Članak 16.	Podatke iz Putnog lista OVO mora unijeti u JROK u roku od 3 dana. U unutarnjem prometu posjednik obavještava ovlaštenog/službenog veterinara u roku od 4 dana.
	Članak 9.	Za životinje uvezene iz EU-a posjednik dostavlja Putni list i veterinarski certifikat u roku od 14 dana.
	Članak 30.	Posjednik prijavljuje brojno stanje na dan 1. 12 tekuće godine u roku 15 dana.

GLAVNO PITANJE: BOLESTI ŽIVOTINJA

Tablica 9: Standardi 9. o sprečavanju, nadzoru i iskorjenjavanju određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija

PROPIS EU	PROPIS RH	ZAHTJEVI
<p>Uredba (EZ) br. 999/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 22. svibnja 2001. o utvrđivanju pravila za sprečavanje, nadzor i iskorjenjivanje određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija (SL L 147, 31.5.2001., str. 1.)</p>	<p>Pravilnik za sprečavanje pojave, kontrolu i iskorjenjivanje određenih transmisivnih spongiformnih encefalopatija »Narodne novine« br.: 85/2009 i 120/11</p>	
Članak 7.	Članak 8.	<p>Zabranjeno je hraniti preživače bjelančevinama podrijetlom od sisavaca. Zabrana se ne primjenjuje se na sljedeće proizvode od zdravih životinja:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) mlijeko i mliječne proizvode; (b) želatinu dobivenu od koža; (c) određene hidrolizirane bjelančevine s molekularnom masom ispod 10 000 daltona (detalji propisani dodatkom 4. Pravilnika) (d) dikalcijev fosfat (bez ostataka bjelančevina ili masnoća); (e) sušenu plazmu i druge proizvode iz krvi, uz iznimku proizvoda iz krvi goveda namijenjenih hranidbi preživača.

Članak 11.	Članak 12.	Korisnik je dužan prijaviti sumnju na bolest svom veterinaru za životinje koje pokazuju, ili su pokazivale neurološke poremećaje ili poremećaje u ponašanju ili progresivno pogoršanje općeg zdravstvenog stanja.
Članak 12.	Članak 13.	Korisnik je dužan omogućiti provedbu svih mjera koje nadležno tijelo odredi u slučaju sumnje na TSE, a što može uključivati i zabranu premještanja sumnjive životinje ili svih preživača i usmrćivanje u svrhu laboratorijskog ispitivanja.
Članak 13.	Članak 14.	Korisnik je dužan omogućiti provedbu svih mjera koje odredi nadležno tijelo u slučaju službene potvrde TSE, a što može uključivati i usmrćivanje životinja koje su u riziku i uništavanje svih dijelova usmrćene životinje i proizvoda podrijetlom od tih životinja u skladu s posebnim propisom o zbrinjavanju nusproizvoda životinjskog podrijetla koji nisu za prehranu ljudi te ograničenje premještanja preživača.
Članak 15.	Članak 16.	Korisnik mora osigurati da se s njegovog gospodarstva na tržište stavljaju ili, ako je potrebno, izvoze goveda, ovce ili koze te njihovo sjeme, zametci i jajne stanice, u skladu s uvjetima propisanim Pravilnikom (Dodatak VIII.) ili, u slučaju uvoza, da se odvija u skladu s uvjetima iz Dodatka IX. Pravilnika. Žive životinje i njihovi zametci i jajne stanice moraju pratiti odgovarajući certifikati u skladu s posebnim propisima u skladu s člankom 18. Pravilnika ili, u slučaju uvoza, u skladu sa člankom 19. Pravilnika. Zabranjeno je stavljanje na tržište posljednjih potomaka koje su otelile ženke goveda zaražene nekom TSE, odnosno ojanjile ili ojarile ovce ili koze s potvrđenim GSE, tijekom prethodnog dvogodišnjeg razdoblja ili tijekom razdoblja nakon pojave prvih kliničkih znakova bolesti.

GLAVNO PITANJE: SREDSTVA ZA ZAŠTITU BILJA

Tablica 10: Standardi 10. za korištenje sredstava za zaštitu bilja

PROPIS EU	PROPIS RH	ZAHTJEVI
Uredba (EZ) br. 1107/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. listopada 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 79/117/EEZ i 91/414/EEZ	Zakon o Provedbi Uredbe (EZ) br. 1107/2009 o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja	Sredstva za zaštitu bilja moraju se stručno upotrebljavati prema uputama, upozorenjima, obavijestima i ograničenjima koji su navedeni na etiketi. Potrebno je voditi i čuvati evidenciju o sredstvima za zaštitu bilja najmanje 3 godine. U evidenciju se upisuju najmanje sljedeći podaci: trgovački naziv sredstva za zaštitu bilja, datum i vrijeme početka i završetka tretiranja, količina primijenjenog sredstva za zaštitu bilja (doza, koncentracija), veličina površine i tretirana kultura odnosno biljni proizvod, objekt, površina, neka druga uporaba.

PODRUČJE: DOBROBIT ŽIVOTINJA

Tablica 11: Standardi 11. za zaštitu teladi

PROPIS EU	PROPIS RH	ZAHTJEVI
Direktiva Vijeća 2008/119/EZ od 18. prosinca 2008. godine o minimalnim uvjetima za zaštitu teladi (kodificirana verzija)	Pravilnik o minimalnim uvjetima za zaštitu teladi («Narodne novine» 110/10)	
Članak 3.	Članak 3.	Telad, starija od 8 tjedana, mora se držati u skupinama (ne odnosi se na farme koje na dan pregleda imaju manje od šest teladi ili ako je telad koja još siše smještena sa svojim majkama). Od ovoga se može odstupiti samo ako doktor veterinarske medicine potvrdi da je tele zbog njegovoga zdravlja ili ponašanja potrebno odvojiti u svrhu liječenja. Širina pojedinačnoga odjeljka za tele mora biti najmanje jednaka visini teleta u grebenu mjerena u stojećem položaju teleta, a dužina mora biti najmanje jednaka dužini tijela teleta mjerena od vrha nosa do stražnjega (kaudalnog) ruba sjedne kosti (<i>tuber ischii</i>) pomnoženo s 1,1. Telad mlada od osam tjedana može se držati u skupinama. U slučaju kada se telad mlada od osam tjedana drži u zasebnim odjeljcima (osim onih za odvajanje bolesnih životinja) odjeljci ne smiju imati potpuno pune stijenke, nego moraju imati otvore koji dopuštaju teladi izravan vizualni kontakt i dodir; (ne odnosi se na farme koje na dan pregleda imaju manje od šest teladi ili ako je telad koja još siše smještena sa svojim majkama). Sva telad u skupini ima dovoljno prostora da se bez teškoće može okrenuti, ustati i leći. Teladi držanoj u skupini, mora biti osiguran prostor bez zapreka od najmanje: – 1,5 m ² za svako tele žive vage do 150 kg, – 1,7 m ² za svako tele žive vage od 150 do 220 kg -1,8 m ² za svako tele žive vage od 220 kg ili više.
Članak 4. (DODATAK I)	Članak 4. (DODATAK I)	Materijali koji se koriste za izgradnju smještaja za telad, odjeljaka i opreme s kojom telad može doći u dodir, ne smiju biti štetni za telad i moraju se moći temeljito čistiti i dezinficirati. Električne instalacije i oprema moraju se postaviti na način da se izbjegnu udari električne struje. Izolacija, grijanje i prozračivanje nastambe moraju osiguravati strujanje zraka, koncentracija plinova i prašine, temperaturu i relativnu vlažnost zraka unutar granica koje nisu štetne za telad. Automatska i mehanička oprema neophodna za zdravlje i dobrobit teladi mora se provjeravati najmanje jednom dnevno, kvarovi se moraju odmah otkloniti, ili se moraju poduzeti odgovarajući postupci za zaštitu zdravlja i dobrobiti teladi sve dok se kvar ne ukloni.

		<p>Kod sustava umjetnog prozračivanja, mora se za slučaj kvara osigurati i pričuvni sustav prozračivanja dovoljan za očuvanje zdravlja i dobrobiti teladi do uklanjanja kvara na glavnom sustavu. Mora se osigurati sustav dojava koji osobu koja se brine za životinje upozorava na pojavu kvara sustava te se sustav mora redovito provjeravati.</p> <p>Telad se ne smije stalno držati u mraku te se mora osigurati odgovarajuće prirodno ili umjetno osvjetljenje koje omogućava normalno ponašanje i fiziologiju teladi. Trajanje umjetnog osvjetljenja mora odgovarati barem razdoblju prirodnoga svjetla u vremenu od 9.00 do 17.00 sati.</p> <p>U objektu mora biti osigurano fiksno ili prijenosno osvjetljenje dovoljno jako da se u svakome trenutku može obaviti provjera teladi.</p> <p>Telad držana u objektima mora se kontrolirati najmanje dva puta dnevno, a telad koja se drži na pašnjacima najmanje jednom dnevno.</p> <p>Teletu koje pokazuje znakove bolesti ili je ozlijeđeno, mora se bez odgađanja osigurati odgovarajuću skrb, te kada je to potrebno što prije zatražiti savjet veterinaru. Mora postojati mogućnost odvajanja bolesne ili ozlijeđene teladi u odgovarajuće prostore sa suhom i udobnom steljom.</p> <p>Prostori za telad moraju biti tako konstruirani da svako tele može bez teškoća leći, odmarati se, ustati i njegovati se.</p> <p>Telad ne smije biti vezana. telad držana u skupinama može se vezati najdulje jedan sat za vrijeme hranjenja mlijekom ili mliječnom zamjenom. Oprema za vezanje mora biti takva da ne uzrokuje ozljeđivanje teladi te se mora redovito kontrolirati i prema potrebi prilagođavati kako bi se osiguralo njeno udobno prijanje. Svaki vez mora biti načinjen tako da ne može doći do gušenja ili ozljeđivanja te mora omogućavati teletu da se bez teškoća može leći, odmarati se, ustati i njegovati se.</p> <p>Objekti, odjelci, oprema i potrepštine koje se koriste za telad moraju se čistiti i dezinficirati kako bi se spriječilo širenje međusobnih infekcija i pojava prijenosnika bolesti. Feces, urin i nepojedena ili rasuta hrana mora se uklanjati kako bi se na najmanju mjeru svelo stvaranje neugodnih mirisa i izbjeglo privlačenje muha ili glodavaca.</p> <p>Podovi moraju činiti čvrstu, ravnu i stabilnu površinu, biti glatki, ali ne skliski, te izrađeni i postavljeni tako da ne uzrokuju ozljeđivanje ili patnju teladi koja na njima stoji ili leži te primjereni veličini i težini teladi. Površina za ležanje mora biti udobna i čista, s odgovarajućom drenažom te ne smije štetno djelovati na telad.</p> <p>Teladi mlađoj od dva tjedna mora se osigurati odgovarajuća stelja.</p> <p>Telad mora biti hranjena hranom prilagođena njihovoj dobi, tjelesnoj masi i fiziološkim potrebama</p> <p>Telad starija od osam tjedana mora imati na raspolaganju dovoljne količine vlaknaste hrane.</p> <p>U tu svrhu, hrana za telad mora sadržavati dovoljno željeza da se osigura prosječna razina hemoglobina u krvi od najmanje 4,5 mmol/litri.</p> <p>Tele starije od dva tjedna mora dobivati minimalni dnevni obrok vlaknaste hrane u količinama koje se povećavaju od 50 g do 250 g dnevno za telad starosti od osam do 20 tjedana.</p> <p>Teladi se ne smije stavljati brnjica.</p> <p>Telad se mora hraniti najmanje dva puta dnevno.</p> <p>Pri skupnom držanju teladi i kad se ne hrane po volji (<i>ad libitum</i>) ili pri hranjenju bez upotrebe automatske opreme, sva telad mora istovremeno imati pristup hrani.</p> <p>Telad starija od dva tjedna mora imati pristup dovoljnoj količini svježe vode ili mora moći zadovoljiti svoje potrebe pijenjem drugih tekućina.</p> <p>Pri visokim temperaturama okoliša ili u slučaju bolesti, teladi mora biti dostupna svježa pitka voda u svako doba.</p> <p>Oprema za hranjenje i napajanje mora biti oblikovana, izrađena, postavljena i održavana na takav način da se mogućnost zagađenja hrane i vode svede na najmanju moguću mjeru.</p> <p>Tele mora dobiti goveđi kolostrum što je moguće prije nakon telenja, a svakako unutar prvih šest sati života.</p>
--	--	---

Tablica 12: Standardi 12. za zaštitu svinja

PROPIS EU	PROPIS RH	ZAHTEVI																
Direktiva Vijeća 2008/120/EZ od 18. prosinca 2008. godine o minimalnim uvjetima za zaštitu svinja (kodificirana verzija).	Pravilnik o minimalnim uvjetima za zaštitu svinja (»Narodne novine« 119/10)																	
Članak 3.	Članak 3.	<p>Na svim gospodarstava mora biti osigurano da:</p> <p>Ovisno o svojoj težini svako odbijeno prase ili svinja za uzgoj držana u skupinama, osim nazimica nakon pripusta i krmača, ima slobodnu površinu od najmanje:</p> <table border="1" data-bbox="515 1705 843 1937"> <thead> <tr> <th>Živa vaga (kg)</th> <th>m²</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>do najviše 10</td> <td>0,15</td> </tr> <tr> <td>više od 10 do najviše 20</td> <td>0,20</td> </tr> <tr> <td>više od 20 do najviše 30</td> <td>0,30</td> </tr> <tr> <td>više od 30 do najviše 50</td> <td>0,40</td> </tr> <tr> <td>više od 50 do najviše 85</td> <td>0,55</td> </tr> <tr> <td>više od 85 do najviše 110</td> <td>0,65</td> </tr> <tr> <td>više od 110</td> <td>1,00</td> </tr> </tbody> </table>	Živa vaga (kg)	m ²	do najviše 10	0,15	više od 10 do najviše 20	0,20	više od 20 do najviše 30	0,30	više od 30 do najviše 50	0,40	više od 50 do najviše 85	0,55	više od 85 do najviše 110	0,65	više od 110	1,00
Živa vaga (kg)	m ²																	
do najviše 10	0,15																	
više od 10 do najviše 20	0,20																	
više od 20 do najviše 30	0,30																	
više od 30 do najviše 50	0,40																	
više od 50 do najviše 85	0,55																	
više od 85 do najviše 110	0,65																	
više od 110	1,00																	

		<p>Ukupna slobodna podna površina za svaku nazimicu nakon pripusta i svaku krmaču, kod skupnog držanja mora biti najmanje 1,64 m² za nazimice i 2,25 m² za krmače.</p> <p>Kad je skupina krmača i/ili nazimica manja od šest životinja, slobodna podna površina mora biti veća za 10%, a kada je skupina veća od 40 životinja, može se smanjiti za 10%.</p> <p>Za nazimice nakon pripusta i suprasne krmače držane u skupinama dio prethodno propisane površine poda mora biti potpuno pun i to najmanje 0,95 m² po nazimici odnosno najmanje 1,3 m² po krmači, od čega najviše 15% površine poda može imati otvore za drenažu;</p> <p>Kod podova od betonskih gredica za svinje koje se drže u skupinama maksimalna širina otvora među gredicama ne smije biti šira od:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 11 mm za prasad koja siše, – 14 mm za odbijenu prasad, – 18 mm za svinje za uzgoj, – 20 mm za nazimice nakon pripusta i krmače; <p>Minimalna širina grede ovakvog poda mora biti:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 50 mm za prasad koja siše i za odbijenu prasad, – 80 mm za svinje za uzgoj, nazimice nakon pripusta i krmače. <p>krmače ili nazimice ne smiju se držati privezane.</p> <p>Krmače i nazimice moraju se držati u skupinama u razdoblju od četvrtog tjedna nakon pripusta do tjedan dana prije očekivanoga vremena prasnja. Stranice odjeljka u kojem se drži skupina moraju biti dulje od 2,8 m. Ako se u skupini drži manje od šest jedinki, stranice odjeljka u kojem se drži skupina moraju biti dulje od 2,4 m, (na gospodarstvima s manje od 10 krmača one se mogu držati pojedinačno u razdoblju u razdoblju od četvrtog tjedna nakon pripusta do tjedan dana prije očekivanoga vremena prasnja, ali pod uvjetom da se mogu nesmetano okrenuti u odjeljcima).</p> <p>Krmače i nazimice moraju imati stalan pristup materijalima kojim im se omogućuje prikladno istraživanje i manipulacija, poput slame, sijena, drva, piljevine, komposta od gljiva, treseta, njihove mješavine ili drugih prikladnih materijala kojima se ne dovodi u pitanje zdravlje životinja.</p> <p>Krmače i nazimice koje se drže u skupinama moraju biti hranjene na način da svaka jedinka dobiva dovoljno hrane čak kad postoji i suparništvo za hranu.</p> <p>U svrhu utaživanja gladi i zbog potrebe za žvakanjem, suprasne krmače i nazimice, moraju dobivati dovoljne količine voluminozne hrane ili hrane s većim sadržajem vlakana kao i hrane visoke energetske vrijednosti.</p> <p>U pojedinačnim odjeljcima za privremeni smještaj posebno agresivnih, napadnutih svinja ili koje su bolesne ili ozlijeđene mora se omogućiti da se one mogu nesmetano okrenuti, ukoliko to nije u suprotnosti sa savjetom doktora veterinarske medicine.</p>
Članak 4. (DODATAK I)	Članak 4. (DODATAK I)	<p>Skraćivanje dijela repa i zubi ne smije se provoditi rutinski, nego samo onda kad postoje dokazi da je došlo do ranjavanja sisa krmača te uški ili repova drugih svinja. Prije provedbe takvih zahvata moraju se poduzeti druge mjere kako bi se spriječilo grizenje repova ili druge loše navike, pri čemu treba voditi računa o načinu smještaja i gustoći naseljenosti.</p> <p>Opisane zahvate mora obavljati veterinar ili osposobljena osoba koja ima iskustvo u obavljanju zahvata s primjerenim sredstvima i pod higijenskim uvjetima.</p> <p>Kastraciju ili skraćivanje repa nakon sedmoga dana života mora provoditi veterinar uz primjenu anestezije i sredstava za ublažavanje boli produženog djelovanja.</p> <p>POSEBNE ODREDBE ZA RAZLIČITE KATEGORIJE SVINJA</p> <p>Nerasti</p> <p>U odjeljku se nerast mora moći okretati, čuti, namirisati i vidjeti druge svinje.</p> <p>Odrasli nerast mora imati slobodnu podnu površinu od najmanje 6 m².</p> <p>Ako se odjeljak koristi za prirodni pripust podna površina mora biti najmanje 10 m² i bez ikakvih prepreka.</p> <p>Krmače i nazimice</p> <p>Moraju se poduzeti mjere za smanjivanje agresije u skupini svinja (izbjegavati miješanje nepoznatih svinja, davanje dovoljnih količina materijala za manipulaciju i istraživanje).</p> <p>Moraju se prema potrebi tretirati protiv vanjskih i unutarnjih parazita.</p> <p>Moraju se temeljito očistiti prije stavljanja u odjeljke za prasnje.</p> <p>U tjednu prije očekivanoga prasnja mora im se dati dovoljne količine odgovarajućeg materijala za ležaj osim ako je to tehnički neprovedivo zbog sustava odvodnje stajnjaka na gospodarstvu.</p> <p>Iza krmače ili nazimice mora se predvidjeti slobodan prostor za lakše prirodno ili potpomognuto prasnje.</p> <p>Boksovi za prasnje moraju biti opremljeni zaštitom za prasad koja siše kao što je npr. zaštitna pregrada.</p> <p>Prasad koja siše</p> <p>Dio ukupne površina poda mora biti dovoljno velik da omogućava istovremeni odmor sve prasadi te mora biti pun ili prekriven pokrovom, ili nasteljen slamom /drugim primjerenim materijalom.</p> <p>U odjeljcima za prasnje, prasad koja siše mora imati dovoljno mjesta za neometano sisanje.</p> <p>Prasad se ne smije prije 28. dana starosti odbiti od krmače, osim u slučaju kad je ugroženo zdravlje ili dobrobit krmače ili prasadi. Prasad koja siše smije se odbiti od krmače u starosti od 21. dana, ako ih se premješta u posebne nastambe koje su temeljito očišćene i dezinficirane prije uvođenja nove skupine prasadi te odijeljene od nastamba u kojima se drže krmače.</p> <p>Odbijena prasad i tovljenici</p>

	<p>Moraju se poduzeti mjere za sprječavanje sukoba pri držanju svinja u skupinama.</p> <p>Svinje se moraju držati u stabilnim skupinama, pri miješanju svinja koje se ne poznaju to treba učiniti u što ranijoj dobi, po mogućnosti prije ili do jednoga tjedna nakon odbića te im se mora osigurati jednake mogućnost za bijeg i sakrivanje od ostalih svinja.</p> <p>Kod znakova ustrajne borbe potrebno je poduzeti mjere za sprječavanje borbi, primjerice opskrbiti životinje većim količinama stelje, ako je to moguće ili drugim materijalima za istraživanje. Ugrožene životinje ili posebno agresivne životinje moraju se držati odvojeno od skupine.</p> <p>Pri miješenju svinja dopuštena je upotreba sredstva za smirenje samo u izuzetnim slučajevima, i to samo od strane veterinarara.</p> <p>OPĆI UVJETI (odnose se na sva gospodarstva bez obzira na kategoriju svinja)</p> <p>Potrebno je ispunjavati uvjete odredbi Pravilnika o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (»Narodne novine«, broj 44/10)</p> <p>U objektu gdje se drže svinje potrebno je izbjegavati stalnu ili iznenadnu buku te razinu glasnoće veće od 85 dBA.</p> <p>Svinje se moraju držati najmanje osam sati dnevno na svjetlu jačine od najmanje 40 luksa.</p> <p>Nastambe moraju omogućiti da svinje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – imaju pristup fizički i toplinski udobnom prostoru za ležanje koji je dreniran i čist, na njemu mogu istodobno ležati sve životinje, – mogu se normalno odmarati i ustajati, – mogu vidjeti druge svinje – (iznimka: u tjednu očekivanoga prasenja i za vrijeme prasenja, krmače i nazimice mogu biti izvan vidokruga pripadnika iste vrste). – bez obzira na kategoriju imaju stalan pristup dovoljnoj količini materijala kojim im se omogućuje prikladno istraživanje i manipulacija, poput slame, sijena, drva, piljevine, komposta od gljiva, treseta, njihove mješavine ili drugih prikladnih materijala kojima se ne dovodi u pitanje zdravlje životinja. – se drže na glatkim, ali ne skliskim podovima, napravljenim i održanim da osiguravaju dobrobit životinja, da su primjereni veličini i težini svinja i ukoliko nije osigurana stelja, moraju imati ravnu i stabilnu površinu. Sve se svinje moraju hraniti najmanje jednom dnevno. Kod skupnog hranjenja i ne po volji (<i>ad libitum</i>) ili automatskim sustavom za pojedinačno hranjenje životinja, sve svinje u skupini moraju imati stalan pristup hrani u isto vrijeme. <p>Svinje starije od dva tjedna moraju imati stalan pristup dovoljnoj količini svježe vode.</p> <p>Zahvati, osim onih u svrhu liječenja, dijagnosticanja ili propisanog označavanja svinja, a koji imaju za posljedicu oštećenje ili gubitak osjetljivog dijela tijela ili promjenu strukture kostiju su zabranjeni. Iznimno, dopušteno je:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ujednačeno smanjenje zubi brušenjem ili rezanjem do sedmoga dana života prasadi koja siše pri čemu nastaje glatka površina; – prema potrebi skraćivanje kljova nerasta, kako bi se spriječilo ranjavanje ostalih životinja ili iz sigurnosnih razloga, – skraćivanje dijela repa, – kastriranje mužjaka svinje drugim načinima osim kidanjem tkiva, – stavljanje prstena na nos samo pri slobodnom sustavu držanja životinja.
--	---

Tablica 13: Standardi 13. za zaštitu životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje

PROPIS EU	PROPIS RH	ZAHTJEVI
Direktiva Vijeća 98/58/EZ od 20. srpnja 1998. o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje	Pravilnik o zaštiti životinja koje se uzgajaju u svrhu proizvodnje (»Narodne novine« 44/10)	
Članak 4. (DODATAK)	Članak 4. (DODATAK)	<p>Posjednik životinje mora osigurati uvjete u kojima se životinje (osim riba, gmazova ili vodozemaca) uzgajaju ili drže, s obzirom na njihovu vrstu i njihov stupanj razvoja, prilagodbu i udomaćenost, te njihove fiziološke i etološke potrebe u skladu sa stečenim iskustvom.</p> <p>O životinjama treba skrbiti dovoljan broj odgovarajuće osposobljenog osoblja s primjerenim znanjem i stručnošću.</p> <p>Sve životinje držane u sustavima proizvodnje u kojima njihova dobrobit zavisi od redovite skrbi posjednika, moraju biti kontrolirane najmanje jednom dnevno. Životinje u drugim sustavima uzgoja treba kontrolirati onoliko često koliko je potrebno da se spriječi patnja životinja.</p> <p>U objektu je za preglede/kontrolu životinja potrebno osigurati primjerenom fiksno ili prijenosno osvjetljenje.</p> <p>Bolesnim i ozlijeđenim životinjama mora odmah biti osigurana pomoć i njega te mora postojati mogućnost njihova odvajanja u primjereni prostor sa, tamo gdje je to primjenjivo, suhom i udobnom steljom.</p> <p>Posjednik životinja mora imati evidenciju o svakom liječenju životinja i o broju uginulih životinja nađenih prilikom svakog pregleda.</p> <p>Navedenu evidenciju posjednik mora čuvati najmanje tri godine od zadnjeg unosa podataka te je dati na uvid na zahtjev nadležnog tijela.</p>

	<p>Životinjama mora biti osigurana sloboda kretanja primjerena njihovoj vrsti te u skladu s postojećom praksom i znanstvenim spoznajama čime će se spriječiti nepotrebne patnje ili ozljede.</p> <p>Ako je životinja stalno ili povremeno privezana ili boravi u ograničenom prostoru, treba joj na temelju postojeće prakse i znanstvenih spoznaja osigurati dovoljno prostora u skladu s njezinim fiziološkim i etološkim potrebama (ako su životinje vezane način vezanja im mora dopuštati da neometano liježu, leže i ustaju te da nisu zategnute oko vrata). Materijali koji se koriste za izgradnju prostora za smještaj životinja, odjeljaka i opreme s kojom životinje mogu doći u doticaj, ne smiju biti štetni za zdravlje životinja i moraju se moći temeljito čistiti i dezinficirati.</p> <p>Prostor za smještaj životinja i oprema s kojom životinje dolaze u doticaj moraju biti izgrađeni i održavani tako da nemaju oštiri rubova ili izbočina na koje bi se životinje mogle ozlijediti.</p> <p>Strujanje zraka, koncentracija prašine i plinova, temperatura i relativna vlažnost zraka moraju biti u granicama koje nisu štetne za životinje.</p> <p>Životinje držane u objektima ne smiju biti cijelo vrijeme u mraku niti bez razdoblja odmora od umjetnog osvjetljenja. Ukoliko dostupno prirodno svjetlo nije dostatno za osiguranje fizioloških i etoloških potreba životinja, mora se osigurati primjereno umjetno osvjetljenje.</p> <p>Životinjama koje se drže izvan objekata, treba osigurati zaštitu od nepovoljnih vremenskih uvjeta, grabežljivaca i drugih opasnosti za njihovo zdravlje.</p> <p>Sva automatska ili mehanička oprema nužna za zdravlje i dobrobit životinja mora se kontrolirati barem jednom dnevno. Nedostaci se moraju odmah ispraviti, ili ukoliko je to nemoguće, moraju se poduzeti radnje radi osiguranja zdravlja i dobrobiti životinja.</p> <p>Ukoliko zdravlje i dobrobit životinja ovise o sustavu umjetnog prozračivanja, mora se osigurati pričuvni sustav prozračivanja koji će u slučaju kvara osigurati dovoljnu obnovu zraka u svrhu očuvanja zdravlja i dobrobiti životinja, te mora biti ugrađen sustav uzbunjivanja radi upozorenja u slučaju kvara. Sustav uzbunjivanja treba se redovito provjeravati.</p> <p>Životinjama mora biti osigurana hrana primjerena njihovoj dobi i vrsti, u količini dovoljnoj da ih se održi u dobrom zdravlju i da se zadovolje njihove nutritivne potrebe. Niti jedna životinja se ne smije hraniti niti joj se smije nuditi tekućina na način kojima im se može uzrokovati nepotrebna patnja ili ozljeda.</p> <p>Hrana ili tekućina koja se daje životinjama ne smije sadržavati bilo koje tvari, kojima im se može uzrokovati nepotrebna patnja ili ozljeda.</p> <p>Sve životinje moraju imati pristup hrani u vremenskim razmacima koji su primjereni njihovim fiziološkim potrebama. Svim životinjama mora biti osiguran pristup vodi primjerene kvalitete u dovoljnim količinama ili moraju biti u mogućnosti zadovoljiti svoje potrebe za unosom tekućine na drugi način.</p> <p>Oprema za hranjenje i napajanje mora biti osmišljena, izrađena i postavljena tako da se na najmanju moguću mjeru smanji zagađenje hrane i vode i sukob među životinjama.</p> <p>U hranu za životinje smiju se dodavati samo dopuštene tvari koje se koriste u preventivi, liječenju i u zootehničke svrhe. Zahvati na životinjama se provode na način kojim se ne utječe na odredbe posebnog propisa o zaštiti svinja.</p> <p>U uzgoju se ne smiju primjenjivati prirodni ili umjetni načini uzgoja životinja koji uzrokuju ili mogu uzrokovati patnju ili povredu bilo koje životinje</p> <p>Iznimno je dopušteno korištenje određenih načina uzgoja životinja za koje je vjerojatno da će uzrokovati samo minimalnu ili trenutnu patnju ili ozljedu, ili tijekom kojih bi se mogli provoditi postupci koji ne uzrokuju trajnu ozljedu. Životinje se ne smiju držati u svrhu proizvodnje, ako se ne može razumno očekivati, na temelju njezinog genotipa ili fenotipa, da se mogu držati bez štetnog učinka po njihovo zdravlje ili dobrobit.</p>
--	---

DODATAK II.

DOBRI POLJOPRIVREDNI I OKOLIŠNI UVJETI

PODRUČJE: OKOLIŠ, KLIMATSKE PROMJENE, DOBRO POLJOPRIVREDNO STANJE TLA

BROJ UVJETA	GLAVNO PITANJE	UVJET	OPIS UVJETA
1.	VODA	Zaštitne zone oko vodotokova	Gnojiva se ne smiju koristiti na sljedećim udaljenostima od vodotokova: – na 3 m udaljenosti od vanjskog ruba korita vodotoka širine 5 m ili više, – na 20 m udaljenosti od vanjskog ruba korita jezera ili druge stajaće vode, – na nagnutim terenima uz vodotokove, s nagibom većim od 10% na udaljenosti manjoj od 10 m od vanjskog ruba korita vodotoka.
2.		Korištenje vode za navodnjavanje	Za navodnjavanje iz površinskih voda do ukupno deset hektara zemljišta istog vlasnika i za navodnjavanje podzemnom vodom, što se zahvaća i crpi na istom zemljištu, do ukupno pet hektara zemljišta istoga vlasnika potrebno je ishoditi vodopravnu dozvolu za korištenje voda (izdaju Hrvatske vode). Kada se radi o navodnjavanju većih površina od navedenih korisnik je dužan ishoditi koncesiju za zahvaćanje voda za navodnjavanje za različite namjene (izdaje Ministarstvo poljoprivrede). Vlasnik odnosno ovlaštenik drugog stvarnog prava na zemljištu može slobodno upotrebljavati i koristiti samo oborinske vode koje se skupljaju na njegovom zemljištu.

3.		Zabrana izravnog ispuštanja u podzemne vode i mjere za sprečavanje neizravnog onečišćenja podzemnih voda ispuštanjem opasnih tvari na zemlju i njihovim procjeđivanjem kroz tlo	<p>Ispuštanje pročišćenih otpadnih voda iz zahvata u podzemne vode iznimno je dopušteno samo neizravno i to u slučajevima kada je prijammnik tih voda toliko udaljen od mjesta zahvata odnosno mjesta ispuštanja da bi odvođenje pročišćenih otpadnih voda prouzročilo nerazmjerne materijalne troškove u odnosu na ciljeve zaštite podzemnih voda te ako se dokaže da ispuštanje pročišćenih otpadnih voda u podzemne vode nema negativnog utjecaja stanje podzemnih voda i vodnog okoliša, a dokazuje se:</p> <ul style="list-style-type: none"> – u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš prema posebnim propisima kojima se uređuje zaštita okoliša ili – na temelju analize utjecaja neizravnog ispuštanja pročišćenih otpadnih voda na stanje podzemnih koje bi mogle biti pod utjecajem toga ispuštanja i na vodni okoliš. <p>Analiza utjecaja nije potrebna za ispuštanje sanitarnih otpadnih voda iz individualnih objekata opterećenja manjeg od 50 ES, uz obveznu primjenu pročišćavanja sukladno odluci o odvodnji otpadnih voda.</p> <p>U iznimnim slučajevima, kada je dozvoljeno ispuštanje pročišćenih otpadnih voda u podzemne vode, nužno je voditi računa o onečišćujućim tvarima propisanim Pravilnikom o граниčnim vrijednostima emisija otpadnih voda (»Narodne novine«, broj 80/2013 i 43/2014).</p>
4.	TLO I ZALIHE UGLJIKA	Minimalna pokrivenost tla	<p>Tijekom vegetacijskog razdoblja sve oranične poljoprivredne površine moraju biti pokrivene poljoprivrednim kulturama ili žetvenim ostacima (nadzemni dio biljke s korijenom), ili ciljano prekrivene biljnim ostacima (malč), koji umanjuju eroziju tla, osim u slučaju obavljene pripreme za sljedeću sjetvu i prije nicanja ili zimske brazde.</p> <p>Tijekom zime, od 15. studenoga do 15. veljače, u cilju prikupljanja vlage i sprečavanja erozije, poljoprivredne površine moraju biti prekrivene glavnim usjevom ili se mora primjenjivati jedna od sljedećih mjera:</p> <ul style="list-style-type: none"> – grubo oranje na zimsku brazdu; – zaoravanje strništa; – ostavljanje strništa na poljoprivrednim površinama; – prekrivanje poljoprivrednih površina žetvenim ostacima (malč).
5.		Minimalno upravljanje poljoprivrednim zemljištem prema specifičnim karakteristikama tla u svrhu očuvanja tla od erozije	<p>Na poljoprivrednim površinama s nagibom od 15% ili više, osnovna obrada tla se mora provoditi samo okomito na pad terena.</p> <p>Postojeći trajni nasadi na poljoprivrednim površinama s nagibom od 15% ili više, u kojima je smjer redova paralelno s nagibom terena moraju imati zatravljeni međuredni prostor.</p>
6.		Upravljanje žetvenim ostacima Sprečavanje zarastanja poljoprivrednih površina neželjenom vegetacijom	<p>Žetveni ostaci s poljoprivrednih površina ne smiju se spaljivati. Žetvenim ostacima ne smatraju se ostaci nastali orezivanjem trajnih nasada.</p> <p>Spaljivanje žetvenih ostataka dopušteno je samo u cilju sprečavanja širenja ili suzbijanja organizama štetnih za bilje o čemu postoji službena naređena mjera.</p>
7.	KRAJOBRAZ, MINIMALNA RAZINA ODRŽAVANJA	Očuvanje obilježja krajobraz Minimalna razina održavanja	<p>Obilježja krajobraz na poljoprivrednoj površini ne smiju se uklanjati ili oštećivati.</p> <p>Obilježja krajobraz su živice, lokve, jarci, drvoredi, pojedinačno drveće, šumarak, suhozidi.</p> <p>Nije dozvoljeno orezivanje živica i šumaraka u razdoblju od 1. ožujka do 31. kolovoza.</p> <p>Na poljoprivrednim površinama ne smiju biti prisutni korovi pelinolisna ambrozija (<i>Ambrosia artemisiifolia</i> L.), mračnjak (<i>Abutilon theophrasti</i> Med.), višegodišnji korovi niti drvenaste biljne vrste koje zarastaju poljoprivrednu površinu. Ove će se biljne vrste uklanjati mehaničkim postupcima ili primjenom herbicida.</p> <p>Oranice se održavaju jednom od agrotehničkih mjera pod kojima se podrazumijeva mehanički zahvat u tlo ili košnjom najmanje jednom godišnje.</p> <p>Livade i pašnjaci održavaju se redovitim ispašom ili košnjom najmanje jednom godišnje.</p> <p>Kod održavanja livada i pašnjaka samo jednom košnjom na poljoprivrednim površinama, potrebno ju je obaviti do 30. lipnja, osim na poljoprivrednim površinama koje su u ARKOD sustavu označene kao travnjak velike prirodne vrijednosti i poljoprivrednim površinama koje su u ARKOD sustavu označene kao područje ekološke mreže na kojem je cilj očuvanja kosac (<i>Crex crex</i>), gdje je košnju potrebno obaviti do 15. rujna, te na poljoprivrednim površinama koje su u ARKOD sustavu označene kao područje ekološke mreže na kojima su ciljevi očuvanja vrste danjih leptira <i>Phengaris teleius</i>, <i>Phengaris nausithous</i> i <i>Coenonympha oedippus</i> te su stanište vrste <i>Phengaris alcon alcon</i>, gdje je košnju potrebno obaviti do 1. listopada.</p> <p>Poljoprivredne površine pod trajnim nasadima održavaju se međurednom obradom – oranjem, kultivacijom ili košnjom najmanje jednom godišnje.</p> <p>Ujedno, na tim površinama stabla maslina, stabla i grmovi voćaka i trsovi vinove loze moraju se održavati redovitim rezidbom, primjereno biljnoj vrsti i načinu uzgoja</p>

DODATAK III.

SMJERNICA AGENCIJI ZA PLAĆANJA ZA UTVRĐIVANJE UMANJENJA PLAĆANJA

Tablica 1.: MATRICA UMANJENJA PLAĆANJA ZA KRŠENJE NEMAROM

OPSEG	OZBILJNOST	TRAJANJE	UMANJENJE ZA PRVO KRŠENJE (%)	UMANJENJE ZA PRVO PONAVLJANJE (%)	UMANJENJE ZA DRUGO PONAVLJANJE (%)	UMANJENJE ZA TREĆE PONAVLJANJE (%)	UMANJENJE ZA ČETVRTO PONAVLJANJE (%)
Utjecaj je ograničen na gospodarstvo	Vrlo mala	Popravljivo (minimalna)	1	3	9	27	81
		Popravljivo	3	9	27	81	100
		Trajno	3	9	27	81	100
	Mala	Popravljivo	3	9	27	81	100
		Trajno	4	12	36	100	100
	Srednja	Popravljivo	4	12	36	100	100
		Trajno	5	15	45	100	100
	Velika	Popravljivo	5	15	45	100	100
		Trajno	5	15	45	100	100
	Utjecaj proširen izvan granica gospodarstva	Vrlo mala	Popravljivo	3	9	27	81
Trajno			3	9	27	81	100
Mala		Popravljivo	3	9	27	81	100
		Trajno	4	12	36	100	100
Srednja		Popravljivo	4	12	36	100	100
		Trajno	5	15	45	100	100
Velika		Popravljivo	5	15	45	100	100
		Trajno	5	15	45	100	100

Agencija za plaćanja će obavijestiti obveznika da će se svako daljnje ponavljanje utvrđene nesukladnosti smatrati namjernim

Tablica 2.: MATRICA UMANJENJA PLAĆANJA ZA KRŠENJE NAMJEROM

OPSEG	OZBILJNOST	TRAJANJE	UMANJENJE ZA PRVO KRŠENJE (%)	UMANJENJE ZA PRVO PONAVLJANJE (%)	UMANJENJE ZA DRUGO PONAVLJANJE (%)	UMANJENJE ZA TREĆE PONAVLJANJE (%)	UMANJENJE ZA ČETVRTO PONAVLJANJE (%)
Utjecaj je ograničen na gospodarstvo	Vrlo mala	Popravljivo	15	45	100	100	100
		Trajno	20	60			
	Mala	Popravljivo	20	60			
		Trajno	25	75			
	Srednja	Popravljivo	30	90			
		Trajno	35	100			
	Velika	Popravljivo	40	100			
		Trajno	50	100			
Utjecaj proširen izvan granica gospodarstva	Vrlo mala	Popravljivo	20	60			
		Trajno	30	90			
	Mala	Popravljivo	30	90			
		Trajno	40	100			
	Srednja	Popravljivo	45	100			
		Trajno	55	100			
	Velika	Popravljivo	60	100			
		Trajno	75	100			